

DATE DE CRONICĂ PRIVIND ANIVERSAREA A 120 DE ANI DE LA ÎNFIINȚAREA, LA IAȘI, A PRIMEI GRĂDINI BOTANICE UNIVERSITARE DIN ȚARĂ

Traian I. Ștefureac, Universitatea din București

În zilele de 16—17. X. 1976, s-a desfășurat la Iași într-un cadru solemn simpozionul prilejuit de sărbătorirea a 120 de ani de la înființarea (1856) — de către prof. dr. Anastasie Fătu — a primei Grădini botanice universitare din țară.

Comitetul de organizare, constituit sub egida Ministerului Educației și Învățământului și a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, condus de prof. dr. M. Leocov, director al Grădinii botanice ieșene, în colaborare cu prof. dr. doc. Em. Țopa și colectivul acestui așezământ de cultură biologică a depus cu competență întregul efort, ceea ce a și asigurat desfășurarea, bine organizată și cu deplin succes, a acestei manifestări de prestigiu în botanică. Programul bogat, bine alcătuit, și participarea largă a botaniștilor moldoveni și a celor din alte centre ale țării (București, Cluj-Napoca, Timișoara, ș.a.), au răspuns activ și entuziast la această sărbătorire a biologiei românești.

În aula „M. Eminescu” a Universității „Al. I. Cuza” a avut loc (16.X.1976) ședința festivă, cuvântul de deschidere fiind rostit de către prof. dr. M. Todosia, rectorul Universității, subliniind inițiativa ferice și meritele deosebite ale botaniștilor din trecut și de astăzi și concursul larg al organelor de conducere ale municipiului Iași.

În urma salutului adus de o delegație de pionieri, prof. dr. M. Leocov a expus un documentat istoric asupra înființării și a evoluției Grădinii botanice ieșene pînă în zilele noastre, a celei mai vechi — și azi — a celei mai tinere și mai mari grădini botanice din țară. Același autor, în colaborare cu prof. dr. doc. Em. Țopa — organizatorul Grădinii botanice ieșene actuale —, a fost prezentată lucrarea referitoare la structura și funcțiile Grădinii botanice a Universității „Al. I. Cuza” din Iași.

În câteva referate a fost evocată, în continuare, contribuția botaniștilor înaintași moldoveni care au activat la organizarea și reorganizarea Grădinilor botanice ieșene, și anume: A. Fătu (C. Burduja, C. Toma), D. Brândză (Em. Țopa, Tr. I. Ștefureac), Al. Popovici (C. Burduja), C. Papp (C. Dobrescu).

A urmat, în aceeași zi, vizitarea unor sectoare ale Grădinii botanice de la Copou, serele sale monumentale, care adăpostesc bogate, variate și bine îngrijite culturi de plante, ca și laboratoarele, colecțiile, muzeul, herbarul, biblioteca, inclusiv valorosul documentar muzeistic — organizat cu acest prilej, cu prezentarea adecvată de fotografii, arhivă, grafice, mostre de plante etc., privind atât istoricul cât și activitatea și perspectivele de dezvoltare a acestui așezământ cultural — și realizat de harnicul colectiv.

În după amiaza aceleiași zile a avut loc ședința comună de prezentare a 12 teme generale referitoare, fie la unele personalități botanice, fie la o serie de comunicări științifice ca rod al cercetărilor efectuate îndeosebi la Grădina botanică ieșeană și serele sale : Prof. dr. doc. Em. Țopa, contribuția sa științifică la organizarea și reorganizarea grădinilor botanice universitare din țară (Tr. I. Ștefureac), arbori și arbuști (Em. Țopa, M. Leocov, L. Lupu), rozariul (Em. Țopa, I. Ostaciuc, El. Marin, C. Cacovschi), conspectul plantelor ierbacee (Em. Țopa, M. Leocov, A. Toniuc), cactee (M. Lazăr), efectul gerului 1975—1976 (M. Leocov, L. Lupu). În una dintre lucrări au fost prezentate rezervațiile naturale și rolul lor (M. Răvărut, C. Burduja, D. Căraușu, C. Toma). Alte lucrări s-au referit la flora ornamentală (Em. Țopa), tezaurul nostru ctobotanic (Em. Țopa), expoziția-muzeu a Grădinii botanice din București (A. Dănescu), aclimatizări ale unor plante la Sinaia (M. Moșneagă), observații privind cultura cacteeilor (V. Grigoraș).

★

Cea de a doua zi (17.X.1976) a fost rezervată prezentării comunicărilor de specialitate, grupate pe următoarele două secții :

SECȚIA I-a : Botanică sistematică și geobotanică (26 de comunicări) : **citotaxonomie** : proveniențe cariologice diferențiate la specia relictă *Cochlearia pyrenaica* din nordul țării (Tr. I. Ștefureac, I. Lungeanu), cercetări cariologice la taxonul endemic *Hesperis oblongifolia* (A. Tăcină) ; **criptogamie** : micromicete (M. Mitițiu) și briofite (Gh. Mihai) din Grădina botanică Iași, micromicete din rezervația Hagieni (Ad. Volcinschi) ; **fanerogamie** : contribuții la flora României (C. Burduja, I. Sirbu), la flora Dobrogei și a Moldovei (Gh. Vițalariu, V. Zanoschi) ; **floră și vegetație** : pădurile de luncă dintre Siret, Moldova și Somuzul Mare (I. Lupu) ; **vegetație** : a Grădinii botanice Iași (I. Sirbu), a litoralului românesc al Mării Negre (A. Popescu, V. Sanda), fitocenoze cu *Juncus maritimus* și *J. acutus* din Delta Dunării (C. Burduja), *Magnocaricion* de pe colinele Tutovei (C. Bircă), cercetări fitocenologice în Podișul Central Moldovenesc (C. Dobrescu), vegetația lemnoasă de la Costigeni (Gh. Mihai, I. Căpăușan), a pădurilor din bazinul Chinejii (I. Sirbu), a stîncărilor de pe Piatra Mare (Il. Buiculescu), vegetația ruderală și segetală din bazinul Chinejii (I. Sirbu), date noi asupra vegetației ruderale (Gh. Vițalariu, V. Zanoschi), vegetația acvatică și palustră de la Mircești (C. Burduja, V. Slonovschi) ; **horticultură** : specii de *Iris* în cultura spațiilor verzi (V. Diaconescu), plante rare din flora R.S.R. cultivate în Grădina botanică din București (S. Mihăilescu), însușiri calitative și cantitative ale

populațiilor de *Agropyron pectiniforme* în cultură (M. Leocov, D. Gorigoraș, V. Cîrlan, V. Movileanu); pomicultură: flora pomicolă din Moldova (V. Cireașă); tratamente silvice: asupra stratului ierbos din pădurile de brad cu molid (M. Comănescu-Paucă, A. Tăcină); cartarea plantelor medicinale: de pe colinele Tutovei (C. Bîrcă); plante alcaloidogene în fitocenozele din jurul Iașului (C. Bîrcă).

SECȚIA a II-a: Anatomie, morfologie, citologie, fiziologie, ecologie (27 de comunicări); histo-anatomie la frunzele unor specii de *Medicago* (C. Burduja, R. Rugină); anatomie-ecologie la *Cimicifuga europaea* (G. Filipescu), la *Cakile maritima* și *Eryngium maritimum* (C. Toma, S. Rășcanu, G. Teodorescu-Flenchea); morfo-anatomie la specii de *Pirus* (C. Toma, P. Tivodar), la specii de *Rumex* (E. Ghiuru); morfo-anatomie și farmacognosie la unele specii de *Sanguisorba* (M. Vasilescu, E. Ghiuru) și cu acțiune hipoglicemiantă la *Poterium spinosum* (M. Vasilescu, E. Ghiuru, F. Ilarion); structuri foliare la specii de *Peperomia* (C. Toma, A. Toniuc, C. Tăbăcaru, C. Trestioreanu), la unele *Gymnospermae* indigene și exotice (C. Toma, C. Diaconescu); electronomicroscopie la glandele nectarifere la salcîm (Fl. Tăcină); structura epidermală și amendarea cheii dicotomice și unele particularități ale fasciculelor caulinare la *Rumex* (E. Ghiuru); stimularea neoformării membranei despărțitoare la *Secale cereale* sub influența calciului, magneziului și cobaltului (Gh. Acatrinei), a unor substanțe fiziologic active asupra citohizezei la *Secale cereale* (Gh. Acatrinei, E. Mathes); structura ontogenetică comparativă a tulpinei de *Hibiscus trionum* la indivizi normali și tratați cu ierbicide (2,4-D) (C. Burduja, R. Rugină); studii asupra morfogenezei florale și unele fenofaze la soiuri de vișin din colecția Institutului Agronomic din Iași (C. Tăbăcaru); influența poziției mugurilor asupra caracterelor anatomice ale cilindrului central la piersic (L. Ifteni, M. Dobrotă), a acidului boric asupra germinării grăunțelor de polen la soiuri de măr (L. Ifteni, L. Toma); dinamica concentrării sucului vacuolar la specii de diferite grupe ecofiziologice de pe litoralul Mării Negre (El. Jeanrenaud); obținerea unor plante diploide la *Ricinus communis* sub influența tratamentelor chimice, a încrucișării și a selecției (Gh. Acatrinei); compoziția chimică a solului, apei freactice și a vegetației de luncă din cursul inferior al Moldovei (C. Onu, I. Lupu, El. Vlad).

Dintre lucrările de zoologie, două aparțin entomologiei: aspecte ale biologiei dăunătorului *Euproctis chrysorrhosa* (L. Solomon, M. Varvara, V. Jacotă), date asupra unor specii de *Syrphidae* (Diptere) prădătoare în coloniile de *Brevicoryne brassicae* și dușmanii lor naturali (Gh. Mustață, Nguyen Thi Thoi) și una *ornitologiei*: aspectul anual al dinamicii populațiilor de păsări (I. Ion); și în altă lucrare a fost prezentată macrofauna de nevertebrate din Grădina botanică a Iașului (student I.S. Sârbu).

Discuțiile ample, purtate pe marginea comunicărilor prezentate, au subliniat nu numai un volum mare de muncă și diversitatea tematică în variate probleme de actualitate în biologie, ci și contribuția originală re-

marcabilă a autorilor cu referire atât la conținutul subiectelor expuse, cât și la problematica aprofundării creației botanice în viitor. Un număr mic de lucrări, înscrise în program, n-au fost, din motive obiective, prezentate, iar 7 comunicări au fost susținute în afară de program.

La încheierea lucrărilor simpozionului s-a făcut un tur cu autocarele prin orașul Iași, vizitându-se unele sectoare economice și culturale, după care a urmat un pelerinaj la mormintele botaniștilor A. Fătu, Al. Popovici, C. Papp, C. Sandu-Ville.

Unele aspecte ale desfășurării acestui simpozion au fost, succint, concretizate atât în presa locală (Flacăra — 17.X.1976), cât și în aceea centrală (România liberă — 25.X.1976) și au fost făcute totodată prezențări la radiodifuziune.

Această manifestare științifică, bine organizată și pe deplin reușită în atmosfera patriarhală a Iașului, a marcat un moment important în evoluția biologiei în țara noastră. Ea s-a caracterizat cu o variată și bogată tematică a cercetărilor de actualitate atât cu caracter fundamental cât și aplicativ. Concluziile pe urma discuțiilor au evidențiat schimbul de vederi dintre participanți în variatele specializări, rezultând totodată necesitatea publicării materialelor prezentate.

Rezultatele meritorii ale referatelor și comunicărilor, susținute în această memorabilă sesiune științifică, cinstesc — cu acest prilej festiv de înființare, cu prof. dr. Anastasie Fătu, a primei Grădini botanice universitare din țară — contribuția prodigioasă adusă de botaniștii moldoveni înaintași, pildă a înfăptuirilor lor care constituie astăzi pentru generațiile de tineri botaniști un puternic îndemn de a contribui cu același elan, pasiune, patriotism și sacrificii la propășirea continuă a biologiei românești.